



Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 11 februari 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Gemensamma fiskeripolitiken – Förordning (EG) nr 1224/2009 – Kontrollsystem för att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken – Användning ombord på ett fiskefartyg av utrustning för automatisk sortering efter fiskens storlek – Artikel 89 – Åtgärder för att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna – Artikel 90 – Straffrättsliga sanktioner – Proportionalitetsprincipen”

I mål C-77/20,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Court of Appeal (Appellationsdomstolen, Irland) genom beslut av den 21 januari 2020, som inkom till domstolen den 13 februari 2020, i brottmålet mot

K.M.

ytterligare deltagare i rättegången:

Director of Public Prosecutions,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen samt domarna C. Toader (referent) och M. Safjan,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- K.M., genom E. Sweetman, BL, samt genom D.C. Smyth, SC, och D.F. Conway, solicitor,
- Director of Public Prosecutions, genom H. Kiely och A. Collins, båda i egenskap av ombud, biträdda av F. McDonagh, SC, och T. Rice, BL,
- Irland, genom A. Joyce, J. Quaney och M. Browne, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av B. Doherty, BL,

* Rättegångsspråk: engelska.

– Europeiska kommissionen, genom F. Moro, K. Walkerová och A. Dawes, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av proportionalitetsprincipen, av artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) samt av artiklarna 89 och 90 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006 (EUT L 343, 2009, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett brottmål som inletts av Director of Public Prosecutions (högste åklagaren, Irland) mot K.M., som är kapten på ett fiskefartyg. Åtalet gäller innehav ombord av utrustning för automatisk sortering efter storlek av sill, makrill och taggmakrill, vilken inte hade installerats eller placerats på fartyget på ett sådant sätt att det säkerställs att de marina arterna omedelbart fryses och inte kastas överbord.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning (EG) nr 850/98

- 3 Artikel 19a i rådets förordning (EG) nr 850/98 av den 30 mars 1998 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer (EGT L 125, 1998, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 227/2013 av den 13 mars 2013 (EUT L 78, 2013, s. 1) (nedan kallad förordning nr 850/98), har rubriken "Förbud mot utsortering", och där föreskrivs följande:

"1. I regionerna 1, 2, 3 och 4 är det förbjudet att under fiske kasta arter över bord som omfattas av kvoter som kan landas lagligt.

2. De bestämmelser som avses i punkt 1 påverkar inte de skyldigheter som fastställs i denna förordning eller i någon annan unionsrätt[s]akt på fiskeriområdet."

- 4 Artikel 32 i förordning nr 850/98 har rubriken "Begränsningar av användningen av automatisk sorteringsutrustning", och där föreskrivs följande:

"1. Det är förbjudet att ombord på ett fiskefartyg medföra eller använda utrustning för automatisk sortering efter storlek eller kön av sill, makrill och taggmakrill.

2. Det är dock tillåtet att medföra och använda sådan utrustning under förutsättning att

a) fartyget inte samtidigt ombord medför eller använder antingen släpredskap med en maskstorlek som är mindre än 70 millimeter eller en eller flera ringnotar eller liknande fiskeredskap,

eller

b) i) hela den fångst som lagligen får behållas ombord förvaras i fruset tillstånd, den sorterade fisken omedelbart fryses efter sorteringen och ingen sorterad fisk kastas överbord med undantag av vad som krävs enligt artikel 19,

och

ii) utrustningen är installerad och placerad på fartyget så att det säkerställs att fisken omedelbart fryses och inte kan kasseras.

3. Fartyg med tillstånd att fiska i Östersjön, Bälten eller Öresund får medföra automatisk klassificeringsutrustning, i Kattegatt, förutsatt att ett särskilt fisketillstånd har utfärdats som medger detta.

Det särskilda fisketillståndet skall ange arter, områden, tidsperioder och alla andra erforderliga villkor som gäller hur klassificeringsutrustningen skall användas och medföras ombord.”

Förordning (EG) nr 1005/2008

5 Artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (EUT L 286, 2008, s. 1) har rubriken ”Fiskefartyg som är inblandade i [olagligt, orapporterat och oreglerat fiske]”, och där föreskrivs följande:

”1. Ett fiskefartyg ska antas bedriva [olagligt, orapporterat och oreglerat fiske] om det kan visas att fartyget, i strid med bevarande- och förvaltningsåtgärderna i det område där det bedrivit verksamheten,

...

e) har använt förbjudna fiskeredskap eller fiskeredskap som inte uppfyller kraven, eller

...

2. Den verksamhet som avses i punkt 1 ska anses som en allvarlig överträdelse enligt artikel 42 beroende på hur allvarlig överträdelsen är vilket ska fastställas av den behöriga myndigheten i medlemsstaten med beaktande av sådana kriterier som den skada som åsamkats, överträdelsens värde, dess omfattning eller om den har upprepats.”

6 Artikel 42 i förordning nr 1005/2008 har rubriken ”Allmänna krav”, och där föreskrivs följande:

”1. I denna förordning avses med allvarlig överträdelse

a) de verksamheter som anses utgöra [olagligt, orapporterat och oreglerat fiske] enligt artikel 3,

...

2. Huruvida en överträdelse är allvarlig ska fastställas av en medlemsstats behöriga myndighet med beaktande av kriterierna i artikel 3.2.”

- 7 Artikel 44 i förordning nr 1005/2008 har rubriken ”Sanktioner vid allvarliga överträdelser”, och där föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att en fysisk person som har begått, eller en juridisk person som befunnits ansvarig för, en allvarlig överträdelse kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande administrativa sanktioner.

2. Medlemsstaterna ska tillämpa en högsta sanktion på minst fem gånger värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom att begå den allvarliga överträdelsen.

Vid upprepade allvarliga överträdelser inom en period på fem år ska medlemsstaterna tillämpa en högsta sanktion på minst åtta gånger värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom att begå den allvarliga överträdelsen.

När dessa sanktioner tillämpas ska medlemsstaterna också beakta värdet av skadan på fiskeresurserna och den berörda marina miljön.

3. Medlemsstaterna får också, eller som ett alternativ, tillämpa effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga sanktioner.”

- 8 Artikel 45 i förordning nr 1005/2008 har rubriken ”Kompletterande sanktioner”, och där föreskrivs följande i led 3:

”De sanktioner som föreskrivs i detta kapitel får åtföljas av andra sanktioner eller åtgärder, däribland följande:

...

3) Beslagtagande av förbjudna fiskeredskap, fångster och fiskeriprodukter.

...”

Förordning nr 1224/2009

- 9 Skälen 2, 38 och 39 i förordning nr 1224/2009 har följande lydelse:

”(2) Eftersom en framgångsrik gemensam fiskeripolitik förutsätter att ett effektivt kontrollsystem genomförs syftar åtgärderna i denna förordning till att införa ett gemenskapssystem för kontroll, inspektion och verkställighet med ett övergripande och integrerat synsätt, i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att se till att alla bestämmelser i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs och därmed möjliggöra ett hållbart nyttjande av levande akvatiska resurser genom att alla delar av denna politik omfattas.

...

(38) Medborgare i medlemsstaterna bör avskräckas från att överträda bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken. Eftersom de åtgärder som vidtas när dessa regler överträds skiljer sig mycket mellan olika medlemsstater och därmed ger upphov till diskriminering och orättvisa konkurrensregler för fiskare, och med tanke på att avsaknaden av avskräckande, proportionella

och verkningfulla sanktioner i en del medlemsstater gör kontrollerna mindre effektiva, är det lämpligt att införa administrativa sanktioner i kombination med ett pricksystem för allvarliga överträdelser för att åstadkomma en verkligt avskräckande effekt.

- (39) Att ett stort antal allvarliga överträdelser av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken förekommer i gemenskapens vatten eller begås av gemenskapens aktörer beror i stor utsträckning på det faktum att de sanktioner som slås fast i nationell lagstiftning vid allvarliga överträdelser av dessa bestämmelser inte ligger på en avskräckande nivå. Detta problem förvärras ytterligare av att sanktionerna skiljer sig så mycket mellan medlemsstaterna, vilket uppmuntrar olagliga aktörer att verka i de vatten eller på de medlemsstaters territorier där sanktionerna är mildast. Därför är det lämpligt att komplettera de högsta sanktionsnivåerna för allvarliga överträdelser av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken i enlighet med artikel 44 i [förordning nr 1005/2008] med avskräckande sanktioner, med beaktande av skadans art, värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom att den allvarliga överträdelsen begåtts, överträdarens ekonomiska situation och eventuella upprepningar av överträdelsen. Omedelbara verkställighetsåtgärder och kompletterande åtgärder bör också fastställas.”
- 10 I artikel 1 i förordning nr 1224/2009 föreskrivs följande: ”Genom denna förordning upprättas ett unionssystem för kontroll, inspektion och verkställighet ... för att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken.”
- 11 Artikel 89 i förordning nr 1224/2009 har rubriken ”Åtgärder för att säkerställa efterlevnad”, och där föreskrivs följande i punkterna 1–3:
- ”1. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga åtgärder, inbegripet administrativa åtgärder eller straffrättsliga förfaranden i enlighet med nationell rätt, systematiskt vidtas mot fysiska eller juridiska personer som misstänks ha överträtt någon av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken.
2. De rättsliga åtgärdernas och tillhörande sanktioners totala omfattning ska i enlighet med tillämpliga bestämmelser i nationell rätt beräknas så att de effektivt berövar de ansvariga det ekonomiska utbytet av den överträdelse de begått, utan att det påverkar deras legitima rätt att utöva sitt yrke. Dessa sanktioner ska även framkalla effekter som står i proportion till överträdelsens allvar och därmed effektivt avskräcka från ytterligare överträdelser av samma slag.
3. Medlemsstaterna får tillämpa ett system där sanktionsavgifterna står i proportion till en juridisk persons omsättning eller den ekonomiska nytta som uppstod eller avsågs när överträdelsen begicks.”
- 12 Artikel 90 i förordning nr 1005/2008 har rubriken ”Sanktioner vid allvarliga överträdelser”, och där föreskrivs följande:
- ”1. Utöver [verksamhet som avses i] artikel 42 i [förordning nr 1005/2008] ska följande verksamhet också betraktas som allvarliga överträdelser ...:
- ...
- c) Underlåtenhet att landa en art som omfattas av en kvot och som fångats under en fiskeinsats, förutsatt att en sådan landning inte strider mot de skyldigheter som fastställs i bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken, i fiskerier eller fiskezoner där dessa bestämmelser är tillämpliga.
2. Medlemsstaterna ska se till att en fysisk person som har gjort sig skyldig till eller en juridisk person som hålls ansvarig för en allvarlig överträdelse ska kunna bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande administrativa sanktioner i överensstämmelse med de olika sanktioner och åtgärder som avses i kapitel IX i [förordning nr 1005/2008].

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 44.2 i [förordning nr 1005/2008] ska medlemsstaterna utdöma en sanktion som är effektiv, avskräckande och, när så är lämpligt, beräknad på värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom den allvarliga överträdelsen.
4. När medlemsstaterna fastställer sanktionens storlek ska de också ta hänsyn till värdet av skadan på de fiskeresurser och den marina miljö som berörs.
5. Medlemsstaterna får också, eller alternativt, använda effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga sanktioner.
6. Sanktionerna i detta kapitel får åtföljas av andra sanktioner eller åtgärder, i synnerhet de som anges i artikel 45 i [förordning nr 1005/2008].”

Irländsk rätt

- 13 I section 14(3) i Sea Fisheries and Maritime Jurisdiction Act 2006 (2006 års lag om havsfiske och behörighet till havs) (nedan kallad 2006 års lag) anges att vid överträdelser av förordningar som antagits med stöd av nämnda section och som avser ett fiskefartyg eller fiskeredskap ombord, kan åtal väckas mot fartygets kapten. I section 14.4 i 2006 års lag anges att om åtal väcks, ankommer det på den tilltalade att visa att han eller hon kan komma i åtnjutande av något av de undantag som han eller hon åberopar.
- 14 Section 28 i 2006 års lag rör böter för vissa överträdelser. Dessa böter beror på överträdelsens art och på frågan huruvida lagföring ska ske genom ett summariskt förfarande eller genom åtal. Ett summariskt straffrättsligt förfarande i det irländska rättssystemet är ett förfarande utan jury, som äger rum inför en ensamdomare. Detta förfarande är avsett för mindre överträdelser. Allvarligare överträdelser prövas efter åtal i ett förfarande med jury.
- 15 Vad beträffar fällande dom efter åtal anges i section 28(1) i 2006 års lag och i tabell 1 i nämnda section ett högsta bötesbelopp, men rätten får utdöma ett lägre bötesbelopp. Det högsta bötesbeloppet fastställs i förhållande till det berörda fartygets storlek. Ett bötesstraff som utdöms enligt nämnda section kan inte förenas med en administrativ sanktionsavgift eller med ett fängelsestraff.
- 16 I section 28(5) i 2006 års lag föreskrivs att när en person har fällts till ansvar för en överträdelse enligt denna lag, får fångster samt fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven och som påträffats ombord på det berörda fartyget förverkas som särskild rättsverkan. Enligt section 28(5) b i nämnda lag ska förverkande alltid ske vid fällande dom för de flesta överträdelser som föreskrivs i 2006 års lag, däribland den överträdelse för vilken K.M. har fällts till ansvar. Rätten kan emellertid besluta att inte förordna om förverkande vid överträdelse av section 8 eller section 9 i 2006 års lag, som rör det fallet att ett fartyg i strid med lagen befunnit sig i Irlands exklusiva ekonomiska zon.
- 17 Section 28(6) i 2006 års lag innehåller bestämmelser om förverkande vid summarisk lagföring. Rätten får själv besluta huruvida förverkande ska ske vid förstagångsförbrytelse eller vid fällande dom för överträdelse av section 8 eller section 9 i 2006 års lag. Förverkande ska dock alltid ske vid en andra fällande dom eller ytterligare fällande domar, med undantag för fällande dom för överträdelse av nyss nämnda bestämmelser.
- 18 I section 28(7) i 2006 års lag föreskrivs att rätten, utöver att utdöma böter och förordna om förverkande, får återkalla eller tillfälligt dra in det berörda fartygets tillstånd.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 19 Ett fiskefartyg registrerat i Förenade kungariket, på vilket K.M. var kapten, blev den 11 februari 2015, när det befann sig till havs inom Irlands exklusiva ekonomiska zon, stoppat av ett fartyg från den irländska flottan som var ute på ett patrulluppdrag inom ramen för dess befogenhet att skydda havsfisket.
- 20 Efter inspektion av fiskefartyget konstaterades att utrustning för sortering efter storlek av sill, makrill och taggmakrill fanns ombord, vilken dock inte hade installerats eller placerats på ett sådant sätt att det säkerställs att de marina arterna omedelbart fryses och inte kastas överbord. Den irländska flottan ansåg att det sätt på vilket utrustningen hade monterats tydde på att fartyget ägnade sig åt olaglig fiskeverksamhet, närmare bestämt så kallad "high grading" (utsortering), som innebär att man väljer ut den bästa fisken från fångsten och kastar tillbaka resten i havet.
- 21 Innehav ombord och användning av denna typ av utrustning är förbjudet enligt både artikel 32.1 i förordning nr 850/98 och irländsk rätt, det vill säga Sea Fisheries (Technical Measures) Regulations 2013 (2013 års havsfiskeförordning (tekniska åtgärder)), och section 14 i 2006 års lag. En jury fann således i beslut av den 16 juni 2015 att K.M. gjort sig skyldig till innehav av den aktuella utrustningen, och den 27 juli 2015 meddelade Cork Circuit Criminal Court (Regionala brottmålsdomstolen i Cork, Irland) fällande dom mot K.M., i enlighet med de åtalpunkter som anförts av Director of Public Prosecutions (högste åklagaren, Irland). K.M. ålades böter på 500 euro. Bötesstraffet förenades med förverkande av fångsten, vars värde uppskattades till 344 000 euro, och förverkande av fiskeredskapet som inte uppfyllde kraven, vars värde uppskattades till 55 000 euro.
- 22 K.M. överklagade den fällande domen till den hänskjutande domstolen, Court of Appeal (Appellationsdomstolen, Irland), och gjorde gällande att den ålagda sanktionen var alltför sträng, särskilt med avseende på förverkandet av fångsten och av fiskeredskapet som inte uppfyllde kraven.
- 23 Den hänskjutande domstolen vill med sin begäran om förhandsavgörande få klarhet i huruvida förordning nr 1224/2009 och proportionalitetsprincipen, som stadfästs i artikel 49.3 i stadgan, utgör hinder mot en nationell bestämmelse, i vilken det föreskrivs att sanktionen för en allvarlig överträdelse av bestämmelserna om den gemensamma fiskeripolitiken, såsom den som är aktuell i det nationella målet, alltid ska förenas med förverkande av fångsten och av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven och som påträffats ombord.
- 24 Mot denna bakgrund har Court of Appeal (Appellationsdomstolen) beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

"Inom ramen för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och av bestämmelserna i artikel 32 i [förordning nr 850/98] och inom ramen för ett straffrättsligt förfarande som har inletts för att verkställa bestämmelserna däri, ska [förordning nr 1224/2009], särskilt artiklarna 89 och 90, samt proportionalitetsprincipen, vilken stadfästs i [fördragen] och i artikel 49.3 i [stadgan], tolkas på så sätt att de utgör hinder för en bestämmelse i nationell rätt, i vilken det, i fall av en fällande dom vid åtal, utöver böter föreskrivs om obligatoriskt förverkande av all fisk och alla fiskeredskap som påträffats ombord på det fartyg som brottet avser?"

Prövning av tolkningsfrågan

- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 89 och 90 i förordning nr 1224/2009, jämförda med proportionalitetsprincipen som stadfästs i artikel 49.3 i stadgan, ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, för att beivra ett åsidosättande av artikel 32 i förordning nr 850/98, inte endast föreskrivs att böter ska

åläggas, utan även att bötesstraffet alltid ska förenas med förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven och som påträffats ombord på det berörda fartyget.

- 26 Domstolen konstaterar inledningsvis att förordning nr 850/98, som det hänvisas till i beslutet om hänskjutande, har upphävts, med verkan från den 14 augusti 2019, genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1224/2009, och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 och (EU) 2019/1022, samt om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 894/97, (EG) nr 850/98, (EG) nr 2549/2000, (EG) nr 254/2002, (EG) nr 812/2004 och (EG) nr 2187/2005 (EUT L 198, 2019, s. 105). Förordning nr 850/98 var dock i kraft vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet och den är därmed tillämplig i det målet.
- 27 Det framgår av artikel 1, jämförd med skäl 2, i förordning nr 1224/2009, att den förordningen, med hänsyn till att en framgångsrik gemensam fiskeripolitik förutsätter att ett effektivt kontrollsystem genomförs, syftar till att införa ett system för kontroll, inspektion och verkställighet med ett övergripande och integrerat synsätt, i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att se till att alla bestämmelser i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs och därmed möjliggöra ett hållbart nyttjande av levande akvatiska resurser genom att alla delar av denna politik omfattas.
- 28 I skäl 38 i förordningen anges att avsaknaden av effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i vissa medlemsstater gör kontrollerna mindre effektiva.
- 29 Medlemsstaternas skyldighet att se till att överträdelse av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken beivras med effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner är nämligen av väsentlig betydelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 oktober 2009, kommissionen/Italien, C-249/08, ej publicerad, EU:C:2009:672, punkt 71 och där angiven rättspraxis).
- 30 I detta sammanhang ankommer det enligt artiklarna 89 och 90 i förordning nr 1224/2009 på medlemsstaterna att se till att lämpliga åtgärder vidtas för att beivra överträdelse av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken. Nämda artiklar föreskriver visserligen inte några bestämda sanktioner, men de fastställer vissa kriterier som medlemsstaterna ska beakta samt principen om att sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- 31 I artikel 89.1 i nämnda förordning föreskrivs särskilt en skyldighet för medlemsstaterna att systematiskt vidta lämpliga åtgärder, däribland att i enlighet med nationell lagstiftning inleda ett administrativt eller straffrättsligt förfarande mot fysiska eller juridiska personer som misstänks ha överträtt bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken.
- 32 I artikel 89.2 i förordning nr 1224/2009 preciseras att den totala nivån på sanktioner och kompletterande sanktioner ska beräknas – i enlighet med relevanta bestämmelser i nationell lagstiftning – på ett sådant sätt att de som begått överträdelse faktiskt berövas det ekonomiska utbytet av överträdelsen, utan att detta påverkar den lagliga rätten till yrkesutövande. Vidare anges att sanktionerna även ska kunna medföra verkningar som står i proportion till överträdelsens allvar och därmed effektivt avskräcka från att begå liknande överträdelse. Av artikel 89.3 i förordningen framgår att medlemsstaterna vid fastställandet av böternas proportionalitet får beakta vissa faktorer, däribland den juridiska personens omsättning eller det utbyte som överträdelsen gett upphov till eller kunde ha gett upphov till.
- 33 Artikel 90 i förordning nr 1224/2009 rör vad som gäller vid allvarliga överträdelse. Enligt artikel 90.1, jämförd med skäl 39, i förordning nr 1224/2009 ska den behöriga myndigheten i medlemsstaten, vid bedömningen av hur allvarliga överträdelsen är, beakta kriterier såsom skadans art, värdet av skadan, överträdarens ekonomiska situation samt överträdelsens omfattning eller huruvida den har upprepats. I nyss nämnda bestämmelse hänvisas även till sådan verksamhet som enligt artikel 42,

jämförd med artikel 3, i förordning nr 1005/2008, kan utgöra allvarliga överträdelse, däribland användning av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven, såsom det redskap som är aktuellt i det nationella målet.

- 34 Vad beträffar sanktioner framgår det av artikel 90.3 i förordning nr 1224/2009 att medlemsstaterna är skyldiga att utdöma en sanktion som är verkligt avskräckande och, i förekommande fall, beräknad på värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom att begå en allvarlig överträdelse. I det avseendet anges i artikel 90.4 i förordning nr 1224/2009 att medlemsstaterna, när de fastställer sanktionen, även ska beakta värdet av skadan på de fiskeresurser och den marina miljö som berörs. Vidare anges i artikel 90.5 i förordning nr 1224/2009 att medlemsstaterna även, eller alternativt, får använda effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga sanktioner.
- 35 Av detta följer att medlemsstaterna själva får välja vilka sanktioner de ska införa, under förutsättning att de iakttar nyss nämnda begränsningar, såsom de framgår av artiklarna 89 och 90 i förordning nr 1224/2009.
- 36 Domstolen gör i denna del följande bedömning. Det följer av fast rättspraxis att så länge unionens lagstiftning inte har harmoniserats i fråga om tillämpliga sanktioner, har medlemsstaterna befogenhet att välja de sanktioner som de finner lämpliga. De är dock skyldiga att vid utövandet av denna befogenhet iaktta unionsrätten och dess allmänna principer, och följaktligen också proportionalitetsprincipen (dom av den 16 juli 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkt 21 och där angiven rättspraxis).
- 37 I synnerhet får de administrativa eller repressiva åtgärder som tillåts enligt nationell lagstiftning inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (dom av den 16 juli 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 38 Vidare ska sanktionernas stränghet vara anpassad till hur allvarliga de överträdelse är som de beivrar, särskilt genom att det säkerställs att sanktionerna verkligen har en avskräckande verkan samtidigt som proportionalitetsprincipen iakttas (dom av den 16 juli 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkt 23 och där angiven rättspraxis).
- 39 Vad beträffar det nu aktuella fallet ankommer det visserligen på den hänskjutande domstolen att bedöma – med avseende på den överträdelse som begåtts av K.M. – huruvida obligatoriskt förverkande av fångsten och av fiskeredskap som är förbjudna eller som inte uppfyller villkoren står i proportion till det legitima mål som eftersträvas med förbudet mot sorteringsutrustning i artikel 32.1 i förordning nr 850/98. EU-domstolen kan emellertid tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla uppgifter om unionsrättens tolkning som kan hjälpa den att avgöra huruvida så är fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2016, Laezza, C-375/14, EU:C:2016:60, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 40 I det avseendet ska det prövas huruvida strängheten i den sanktion som föreskrivs i den nationella lagstiftningen inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2010, ERG m.fl., C-379/08 och C-380/08, EU:C:2010:127, punkt 86 och där angiven rättspraxis).
- 41 Härtill kommer att det, såsom domstolen redan har slagit fast, särskilt ska kontrolleras att det för personer som bedriver fiske eller därmed sammanhängande verksamhet finns en allvarlig risk för att överträdelse av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken upptäcks och att de som begått överträdelse åläggs lämpliga sanktioner (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 2005, kommissionen/Frankrike, C-304/02, EU:C:2005:444, punkt 37).

- 42 Vad beträffar det mål som eftersträvas med förbudet mot sorteringsutrustning i artikel 32 i förordning nr 850/98, ska det påpekas att denna bestämmelse, som avser bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer, förbjuder innehav eller användning ombord av sådan utrustning, såvida den inte är av sådant slag att det säkerställs att det är möjligt att omedelbart frysa fångsterna och att den förhindrar att marina organismer kastas överbord. Förbudet i nyss nämnda bestämmelse har bland annat till syfte att förhindra fiske som går ut på att behålla de mest lönsamma arterna och att kasta andra arter överbord i syfte att öka fångstens värde, vilket är förbjudet enligt artikel 19a i förordning nr 850/98.
- 43 Detta innebär att artikel 32 i förordning nr 850/98 även eftersträvar målet att dels förhindra risken för att vissa kvantiteter av utkastad och död fisk inte deklarerar och därmed inte beaktas i kvotutnyttjandet, vilket i sin innebär en risk för överfiske, dels att gradvis avskaffa fiske med utkast av oönskade fångster för att säkerställa ett hållbart fiske ur långsiktig miljösynpunkt.
- 44 EU-domstolen finner att obligatoriskt förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven framstår som en åtgärd som är ägnad att avskräcka berörda personer från att åsidosätta förbudet mot sorteringsutrustning i artikel 32.1 i förordning nr 850/98 genom att de därigenom frångår vinster som de annars skulle kunna ha gjort och möjligheten att fortsätta använda sådan utrustning.
- 45 Vad beträffar förverkande av fångster instämmer EU-domstolen i vad Europeiska kommissionen har anfört i sitt yttrande, nämligen att denna åtgärd medför att de som begått överträdelsen berövas det ekonomiska utbytet av den begångna överträdelsen, vilket inte kan säkerställas enbart genom ett bötesstraff. Vad beträffar förverkande av ett fiskeredskap som är förbjudet eller inte uppfyller kraven och som använts ombord på ett fiskefartyg för att bedriva olaglig verksamhet, såsom utrustning som är förbjuden enligt artikel 32.1 i förordning nr 850/98, konstaterar EU-domstolen att obligatoriskt förverkande av ett sådant redskap utgör en åtgärd som är effektiv och står i proportion till det mål som eftersträvas med den lagstiftning som åsidosatts.
- 46 I det avseendet ska det påpekas att det i artikel 90.6 i förordning nr 1224/2009 anges att de sanktioner som föreskrivs där får förenas med andra sanktioner eller åtgärder, i synnerhet de som beskrivs i artikel 45 i förordning nr 1005/2008. I punkt 3 i sistnämnda artikel föreskrivs just en kompletterande sanktion såsom förverkande av förbjudna fiskeredskap, fångster och fiskprodukter.
- 47 Vad beträffar det nu aktuella fallet framgår det av begäran om förhandsavgörande att det bötesstraff som K.M. dömdes till uppgick till 500 euro, medan fångsterna ombord på fiskefartyget hade ett värde av 344 000 euro och värdet av fiskeredskapet som inte uppfyllde kraven uppskattades till 55 000 euro. Det framgår även av Irlands skriftliga yttrande att det högsta bötesstraff som domstolarna kan utdöma för en överträdelse som den som är aktuell i det nationella målet enligt irländsk rätt uppgår till 10 000 euro, 20 000 euro eller 35 000 euro, beroende på det berörda fartygets storlek.
- 48 Om nyss nämnda bötesstraff utgjorde den enda sanktionen för denna typ av överträdelse, skulle den inte på ett effektivt sätt kunna beröva de ansvariga det ekonomiska utbytet av de överträdelser de gjort sig skyldiga till. En sådan sanktion skulle således varken vara effektiv eller avskräckande.
- 49 Vid bedömningen av sanktionens proportionalitet ska hänsyn även tas till förhållandet mellan storleken på de böter som kan åläggas och det ekonomiska utbytet av överträdelsen, för att avskräcka från att begå en sådan överträdelse, samt, i enlighet med artikel 90.3 i förordning nr 1224/2009, till värdet av de fiskeriprodukter som erhållits genom att begå en allvarlig överträdelse.

- 50 Härtill kommer att om det förhåller sig som i det nationella målet, det vill säga att ett bötesstraff utdöms för fartygets kapten, som inte är fartygets ägare, skulle detta kunna medföra att sanktionen inte får någon avskräckande effekt på fartygets ägare samt att ägaren inte berövas det ekonomiska utbytet av fångster som erhållits i strid med artikel 32 i förordning nr 850/98 och kan ha kvar utrustning som är förbjuden enligt den bestämmelsen för att eventuellt använda den igen.
- 51 Vidare kan det konstateras – med förbehåll för de kontroller som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra – att sanktionen, enligt section 28 i 2006 års lag, anpassas i förhållande till hur allvarlig överträdelsen är, såsom denna fastställts av de irländska myndigheterna. Såsom Irland har förklarat i sitt yttrande beror sanktionerna nämligen på vilken slags överträdelse det är fråga om, däribland på frågan huruvida lagföringen ska ske summariskt – i ett förfarande utan jury, inför ensamdomare – för mindre allvarliga överträdelser, eller genom åtal för de allvarligaste överträdelserna, i ett förfarande med jury. Om en person har fällt till ansvar, ska förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven alltid ske för vissa överträdelser som anges i 2006 års lag, varvid rätten dock får besluta att inte förordna om förverkande för vissa av dessa överträdelser eller vid förstagångsförbrytelse. Rätten får även besluta att ålägga en strängare sanktion och att återkalla eller tillfälligt dra in det berörda fartygets tillstånd.
- 52 Med beaktande av överträdelsens svårighetsgrad och det mål som eftersträvas med artikel 32 i förordning nr 850/98, och med förbehåll för de kontroller avseende den totala nivån på sanktioner och kompletterande sanktioner enligt irländsk rätt som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra, finner EU-domstolen att obligatoriskt förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven är nödvändigt för att de ansvariga ska berövas det ekonomiska utbytet av överträdelsen. Sådant förverkande förefaller även ha en avskräckande verkan.
- 53 En sådan sanktion är följaktligen förenlig med de kriterier som anges i artikel 89.2 i förordning nr 1224/2009, enligt vilka de ansvariga faktiskt ska berövas det ekonomiska utbytet av de överträdelser som de har begått och sanktionerna ska kunna medföra verkningar som står i proportion till överträdelsernas allvar och därmed effektivt avskräcka från att begå liknande överträdelser.
- 54 Härtill kommer att den hänskjutande domstolen ska bedöma sanktionens eventuella återverkningar på den som begått överträdelsen vad gäller dennes legitima rätt att utöva ett yrke, i enlighet med artikel 89.2 i förordning nr 1224/2009. I det avseendet kan följande konstateras. K.M. har i sitt skriftliga yttrande till EU-domstolen gjort gällande att förverkandet av fångster samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven skulle få mycket allvarliga konsekvenser för hans anseende och yrkesmässiga framtid. Vidare har han anfört att han inte hade för avsikt att överträda de aktuella bestämmelserna i syfte att göra en vinst och att han inte tidigare hade gjort sig skyldig till andra överträdelser. Det ankommer dock på den hänskjutande domstolen att pröva dessa uppgifter.
- 55 Det ska dessutom erinras om att även om det i artikel 90.1 i förordning nr 1224/2009 anges vissa kriterier som de behöriga myndigheterna i en medlemsstat kan beakta vid bedömningen av hur allvarlig en överträdelse är, ska denna bestämmelse läsas tillsammans med skäl 39 i förordningen, där det anges att dessa kriterier syftar till att fastställa sanktioner med avskräckande verkan. Mot bakgrund av vilken typ av sanktioner det är fråga om och i avsaknad av anvisningar i det avseendet i förordningen, ska det erinras om att det proportionalitetskrav som medlemsstaternas sanktioner ska uppfylla däremot inte innebär att nämnda myndigheter, vid genomförandet av artikel 90.1 i förordning nr 1224/2009, har en skyldighet att beakta de konkreta och specifika omständigheterna i varje enskilt fall eller att de måste beakta huruvida överträdelsen har begåtts uppsåtligen eller huruvida det är fråga om en upprepad överträdelse (se, analogt, dom av den 16 juli 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkterna 28 och 29).

- 56 Av det ovan anförda följer att tolkningsfrågan ska besvaras enligt följande. Artiklarna 89 och 90 i förordning nr 1224/2009, jämförda med proportionalitetsprincipen som stadfästs i artikel 49.3 i stadgan, ska – med förbehåll för den hänskjutande domstolens kontroller – tolkas på så sätt att de inte utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, för att beivra ett åsidosättande av artikel 32 i förordning nr 850/98, inte endast föreskrivs att böter ska åläggas, utan även att bötesstraffet alltid ska förenas med förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven och som påträffats ombord på det berörda fartyget.

Rättegångskostnader

- 57 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

Artiklarna 89 och 90 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006, jämförda med proportionalitetsprincipen som stadfästs i artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska – med förbehåll för den hänskjutande domstolens kontroller – tolkas på så sätt att de inte utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, för att beivra ett åsidosättande av artikel 32 i rådets förordning (EG) nr 850/98 av den 30 mars 1998 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 227/2013 av den 13 mars 2013, inte endast föreskrivs att böter ska åläggas, utan även att bötesstraffet alltid ska förenas med förverkande av fångsten samt av fiskeredskap som är förbjudna eller inte uppfyller kraven och som påträffats ombord på det berörda fartyget.

Underskrifter